303

COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"

303

GEORGE DAVID
CISNĂDIE
ERUPȚIA

ADRIAN OPROIU
TIMIȘOARA
CONCERTUL IMPERIAL
* *

CONSTANTIN FLORESCU
ADOLESCENTUL

DOREL POPA
ROBINSONIADA

VIRGIL IOANID
ÎN PRAGUL MILENIULUI III

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Coperta desen: VICTOR WEGEMANN
Portret: ALEXANDRU DIACONU
Prezentarea grafică: ARCADIE DANELIUC

GEORGE DAVID

Autorul povestirii „Erupția" s-a născut la 23 aprilie 1948 în orașul Timișoara. Părinții lui sînt cadre didactice. A făcut școala de 7 ani în comunele Turnu-Roșu și Cisnădie — raionul Sibiu, iar liceul la Cisnădie și la Breaza. Și-a luat examenul de bacalaureat, iar în prezent își face stagiul militar la Timișoara.

Îi place să cînte, să compună cîntece de muzică ușoară și lieduri pe care și le interpretează singur, acompaniindu-se la chitară și, bineînțeles, îi place să scrie povestiri de anticipație.

Colecția „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE" editată de revista Știința și Tehnica
Anul XIII — 1 iulie 1967

GEORGE DAVID

CISNĂDIE

ERUPȚIA

— George! George! Ești un om fericit!

Strigătul izbucnit tumultuos din cabina de radio a astronavei, apoi inginerul ieși repede pe coridor și făcu să zboare în lături ușa de la laborator. Aplecat deasupra unui microscop, geologul George Burns examina cu atenție o rocă de culoare roșiatică. Zgomotul ușii îl făcu să tresară. Era un om frumos, cu o figură deschisă, puțin cam feminină. Părul blond, ondulat, era pieptănat cu îngrijire. Ochii lui albaștri și mari îl cercetară cu uimire pe inginer.

— Ce s-a întîmplat?

Inginerul trase aer în pieptul lui larg de muntean din ținutul Făgărașului și, întinzînd mîinile, îl luă de umeri pe geolog și-l ridică în picioare.

— Ești tată, nepricopsitule!

George rămase cîteva clipe fără să poată spune un cuvînt, nevenindu-i să creadă, apoi îl îmbrățișă fericit pe omul care-i adusese vestea cea mare.

— Ce e? întrebă el, cu puțină teamă în glas.

— Băiat! răspunse repede inginerul. Burns se repezi și-l sărută pe obraji. Stai, omule, că eu n-am nici un merit. Era de datoria mea să te anunț și să te felicit. Știi ce? continuă el văzînd că geologul se așezase pe fotoliu, copleșit de neașteptatul eveniment. Cei de pe Pămînt te întreabă ce nume să-i pună... Ai o nevastă care, după ce ți-a dăruit un fiu, vrea să-ți dea și posibilitatea să-l botezi.

— Păi știi, așa ne-am înțeles pe rachetodrom, dacă e băiat, îi pun nume eu, dacă e fată — ea. Scumpa mea Jeanne..., suspină geologul, de ce nu sînt lîngă tine în clipele astea?!

— Haide odată, omule, că pierdem legătura!

Burns sări în picioare și se năpusti pe culoar. Cu mîinile tremurînde își puse căștile.

— Aici astronava „Azur-3". Aici astronava „Azur-3". Mă auzi, Pămîntule?

— Aici Pămîntul. Te aud foarte bine.

— Burns la aparat. Dați-mi legătura cu spitalul...

Urmară cîteva momente de pauză, apoi se auzi în receptor :

— George, tu ești ?

— Da, draga mea. Îți mulțumesc că mi-ai dăruit un băiat... Nici nu știi cît sînt de fericit ! E frumos ?

— Seamănă leit cu tine...

— Atunci, dacă vrei să-ți ții făgăduiala, să-l cheme Roger, ca pe bunicul...

— La asta mă gîndeam și eu...

— Îți mulțumesc, scumpa, draga mea Jeanne !

O scurtă pauză, apoi glasul femeii răsună rugător :

— George, tu cînd vii acasă ?

Pe chipul geologului se așternu o umbră de tristețe, dar glasul lui continuă tot atît de vesel ca mai înainte :

— Într-o lună ne vom revedea...

— Să fii cu grijă, scînci vocea.

— Fii fără teamă. Noi sîntem aici ca în concediu.

Un bec roșu se aprinse și se stinse repede.

— Destul, s-a consumat prea multă energie, spuse încet inginerul.

— La revedere, scumpa mea soție, și nu uita : Roger. Burns se așeză pe scaunul radistului și-și scoase cu un gest obosit căștile. Cît mai au pînă la noi ? întrebă apoi fără să ridice ochii.

— O săptămînă de zbor...

— Le-ați dat coordonatele ?

— Ce întrebări pui, dragă George ! Fii liniștit ! O să-ți vezi copilul.

Inginerul vorbea cu siguranță și liniștit. Nici în clipele cînd „Azur-3", lipsită de circuitele de ghidare, distruse de un scurtcircuit, se îndrepta vertiginos spre solul lui Venus, inginerul nu-și pierduse cumpătul. Calm, el făcuse tot ce-i stătuse în putință ca să prevină o catastrofă. Și, într-adevăr, reușise să scape viața tovarășilor săi. În fundul stîncos, înconjurat de pereți netezi și duri, se odihnea „Azur-3", ca un vultur cu aripile frînte pe fundul unei prăpăstii. Partea inferioară a astronavei era serios avariată de contactul brutal cu solul. Din fericire, celelalte două etaje ale navei cosmice erau în perfectă stare.

„Azur-3" putea transporta cinci pasageri. În această expediție nu plecaseră decît trei : Nicolae Grigore, inginer, Lun-din, naturalist, și George Burns, geolog. Misiunea lor era să stabilească dacă munții de pe Venus posedă zăcăminte de uraniu, și mai ales ixoriu, metal atît de mult folosit la construirea astronavelor.

Așadar, iată-o pe „Azur-3" prizonieră a planetei... Pînă acum, de o săptămînă de cînd ceruseră ajutor Pămîntului, nimic nu tulburase liniștea celor trei cosmonauți. Împrejur, stîncile străjuiau tăcute pacea pămîntenilor. Întregul platou era dominat de vîrful unui vulcan al cărui crater se ridica șerpuind o dîră neagră de fum...

— Ce-ați zice dacă am lua quatopterul și am da o raită pe deasupra vulcanului ? întrebă Burns, pe care uriașul care pufăia în imediata lor apropiere îl atrăgea ca un magnet.

— Cred că nu-ți putea veni o idee mai stupidă, mormăi Lun-din.

— Şi de ce, mă rog? Avem sau nu sarcina de a cerceta zăcămintele planetei? Or, care mijloc de a şti ce fierbe în măruntaiele ei este mai eficace decît să iei cîteva probe din craterul unui vulcan?

— Da. Şi să te prăjeşti un pic...

— Ia uite-l cum vorbeşte! Da' ce, e nevoie să te bagi în fundul craterului? E destul să iau cîteva probe de pe marginea lui.

— Bine, George, interveni inginerul, de teamă ca Lun-din să nu se supere. Dragă Lun, fă cum vrei. Noi plecăm... Lun-din făcu ochii mari.

— Adică să rămîn singur aici? Nu, niciodată! Mai bine vin cu voi. Mai bine ne prăjim cu toţii decît să rămîn singur...

Micul aparat de zbor îi purtă repede spre înălţimi. Cînd priviră în jos, îşi văzură astronava pierdută undeva în fundul uriaşei căldări de piatră. Burns, care nu era ocupat cu manevrarea aparatului, cum era Grigore, şi nici speriat de vulcan, cum era Lun-din, privi cu atenţie pereţii de stîncă. „Pe aici a curs lavă", constată el în gînd. „Desigur că sîntem foarte rău plasaţi". Îşi ridică privirile. Fumul vulcanului văzut de aproape avea o nuanţă brună. „Parcă s-a mai îngroşat faţă de cum era ieri", îi străfulgeră prin cap un alt gînd. Inima i se strînse înfiorată.

— Mai urcăm? întrebă inginerul.

— Desigur, răspunse cu glas nesigur geologul.

Mai aveau vreo treizeci de metri pînă la gura vulcanului. După cîteva clipe avură sub ei panorama măreaţă şi înfricoşătoare a craterului. O uriaşă deschidere circulară se căsca înaintea ochilor celor trei pămînteni. Privirile lor scormoniră prin vălătucii de fum, care se ridicau necontenit, şi atunci văzură sclipind undeva, în adîncuri, o oglindă mişcătoare.

— Lavă!!! strigă cu spaimă Lun-din. Nici Burns nu se simţea în largul său.

— Nu-i nici un pericol de explozie? întrebă inginerul.

— Nu ştiu, dar am un aparat care ne poate lămuri, răspunse Burns. Scotoci prin trusa lui şi scoase o cutie nichelată prevăzută cu un cadran. O fixă de un braţ metalic şi o scoase la exterior.

— Mînă drept înainte! Aparatul intră în fum. Nu mai vedeau nimic. Lun-din se încleştase cu mîinile de spătarul scaunului. Inginerul, cu buzele strînse şi cu ochii strălucitori, manevra îndemînatic aparatul.

— Sîntem exact deasupra lacului de lavă. Dă drumul cablului!

— Avem exact cinci sute de metri de fir...

— Ajunge. Dă-i viteză maximă.

— Totul va dura cîteva minute...

Trecură trei minute. Nimeni nu vorbea.

— George! strigă deodată Lun-din. Am impresia că ne aprindem. Nu mai pot ţine mîna pe spătarul scaunului...

Nu-i răspunse nimeni. Au trecut cinci minute. Un bec roşu clipi undeva pe tabloul de bord.

— Gata! spuse repede geologul. Să ne ridicăm! Punînd mîna pe schimbătorul de viteză, inginerul tresări fără să vrea. Ce s-a-ntîmplat? se alarmă George.

— Nimic, murmură Grigore, apucînd iar maneta. Stringînd din dinți, o mută cu o diviziune. Motorul urlă și quatopterul se ridică repede, abătîndu-se în același timp spre stînga, ca să scape de dogoare... Zburară așa încă două minute.

— Am scăpat, oftă Lun-din. Da' știi că s-a-ncălzit teribil fierăria! Nici nu poți ține mîna pe ea. Apoi deodată tresări. Niculе! Cum de mai poți conduce aparatul?

Inginerul ridică din umeri, fără să se întoarcă. O sudoare rece îi acoperea fruntea. Pupilele îi erau dilatate de durerea vie care-i chinuia trupul. Manșa era încinsă de parcă ar fi stat în foc. Burns reuși între timp să-și aducă instrumentul înapoi, dar nu mai apucă să-l cerceteze. Quatopterul se înclină brusc și începu să piardă vertiginos din înălțime. Grigore apăsă pe accelerator, dar motorul refuză să răspundă. Privirile îi alunecară repede pe cadranele aparatelor de bord și atunci văzu cu groază că ultimii litri de carburant erau pe terminate. Luă o hotărîre decisivă: cu o mișcare fulgerătoare opri motorul...

Cădeau acum ca un meteor spre fundul uriașei gropi, unde-i aștepta astronava... În ultimul moment, inginerul conectă iar motorul și reuși să frîneze aparatul... Asolizară lin tocmai cînd motorul se opri cu un hîrîit sec. Revenindu-și din uimire, Burns își îndreptă ochii spre instrumentul său. Căută cu înfrigurare cadranul. Acul indicator se oprise în dreptul penultimei diviziuni. O paloare cadaverică se așternu pe chipul geologului.

— Ce e? întrebă alarmat Lun-din.

— Nimic... Nimic... Aparatul s-a stricat...

— În sfîrșit, spuse Lun-din, bine măcar că am ajuns pe sol... Nu-i răspunse nimeni. Grigore stătea cu spatele la el, nemișcat.

— Hei, nu cobori? îl zgîlții Lun-din pe inginer. Ce-i cu tine? strigă apoi speriat, luîndu-l de umeri și întorcîndu-l cu fața spre el... Pleoapele îi erau căzute. Inginerul leșinase.

★

Cînd Grigore își deschise ochii, se văzu culcat în pat, cu mîinile bandajate. Lîngă el stăteau Lun și Burns.

— Și-a revenit, șopti cu bucurie Lun-din.

— Dar ce credeați voi, c-o să zac o veșnicie? izbucni cu atîta putere inginerul, încît cei doi tresăriră. Cu o mișcare energică se dădu jos din pat.

— Ești un Hercule, spuse rîzînd vesel Burns. Nici acum nu m-am dumirit cum ai putut să ții manșa în mînă...

— N-a fost mare scofală... Îți închipui ce se întîmpla dacă scăpam comenzile... Vulcanul ăsta nu-i prea prietenos. Dar nu mi-ai spus ce-ai aflat de la aparatul tău...

Burns se posomorî deodată. Înghiți de cîteva ori în sec, apoi spuse încet:

— Pot să vorbesc deschis?

Lun-din schimbă o privire cu Grigore.

— Desigur, spuse acesta din urmă. Eu nu v-am ascuns niciodată adevărul.

— Da, de aceea mîinile tale sînt așa cum sînt...

— Nu, George, n-ai dreptate! N-avea rost să vă alarmez. De pildă, la un moment dat, am crezut că pîrghiile de ghidaj, situate sub planuri, se vor topi. Dar nu v-am spus-o. Şi totul s-a terminat cu bine. Ce-ar fi zis Lun-din dacă ar fi ştiut că în rezervoarele quatopterului mai aveam doar cîţiva litri de carburant, care ne-au ajuns exact ca să coborîm?

— Desigur că a fost mai bine că nu mi-ai spus... De fapt n-aş mai fi avut timp nici să mă tem...

— Prieteni, de data aceasta situaţia e foarte gravă! spuse Burns... Trei perechi de ochi se întîlniră şi se priviră cu încordare.

— E nevoie să căutăm un mijloc de salvare!

— Vulcanul?! întrebă Lun-din cu ochii dilataţi de spaimă... În tăcerea gravă care se aşternu peste cei trei, răspunsul geologului răsună necruţător ca şi destinul:

— Da. Peste şaisprezece ore vulcanul va erupe.

Sumbrul adevăr fu întărit de cîteva bubuituri înfundate, care făcură să se cutremure solul. Lun-din se aşeză pe pat. Picioarele nu-l mai ţineau... Inginerul îşi ridică mîinile şi, ţinîndu-le una lîngă alta, le privi cu atenţie. Burns, cu capul plecat, cu o şuviţă de păr blond căzută pe frunte, tăcu speriat şi el de cele spuse.

— Să luăm legătura cu Pămîntul, interveni Lun-din.

— N-avem nici o şansă... „Castor" mai are pînă la noi aproape şase zile de zbor...

Vrînd parcă să arate că orice încercare de salvare este inutilă, o nouă bubuitură groaznică făcu să se cutremure nava. Burns şopti cu teamă:

— Se pregăteşte. S-ar putea să înceapă şi mai devreme...

— Lava va ajunge pînă la noi? întrebă Lun-din.

— Da... Sîntem în fundul acestei căldări, care a mai fost martora unor erupţii. Pe pereţi am văzut urmele lavei scurse.

— Sîntem atît de bine plasaţi, încît vom fi acoperiţi de primele valuri ale torentului de lavă, rîse cu amărăciune inginerul.

Alte bubuituri surde zguduiră solul.

— După fiecare erupţie, fundul gropii se ridică, continuă geologul.

— Va fi şi deasupra noastră un lac strălucitor, ca acela din care ai luat probe, murmură Lun-din.

— Întocmai... Cu timpul însă se va solidifica...

— Iar noi... noi vom fi integraţi în sînul masivului, ca nişte fosile, adăugă trist Lun-din... La ce temperatură rezistă pereţii navei?

— În nici un caz nu vom rezista lavei, răspunse inginerul, spulberîndu-i şi ultima speranţă.

★

Vuum! Vuuuum! Vuuuuuum! Părea că Venus, adormită de milenii, se trezeşte şi că plămînii ei respiră cu zgomot. Cei trei se priviră, fără să scoată un cuvînt. Dar iată că pe faţa lui Burns apăru un zîmbet de bucurie.

— Nicule ! Quatopterul ! El ne poate salva, ne poate duce departe de locul acesta blestemat.

Ochii negri ai inginerului se ascunseră sub pleoape. Răspunsul lui veni încet de tot, abia auzit :

— Ultimii litri de carburant s-au consumat azi...

— Și rezerva ? insistă Burns, agățîndu-se de această speranță ca un naufragiat de un pai.

— Rezervorul a fost montat în partea din spate a astronavei, care acum e distrusă...

Lun-din tăcea, cu capul în palme, balansîndu-și picioarele în aer.

— Vreau să vorbesc cu Pămîntul ! izbucni deodată George, cu o voce disperată. Vreau să vorbesc cu soția mea, cu scumpul meu Roger ! Mă înțelegi, Nicule ? Cu Roger, cu băiatul meu pe care nu-l voi vedea niciodată ! Niciodată, înțelegi, omule ! Să vorbesc cu copilul meu, care nu mă va cunoaște, care nu-mi va zîmbi niciodată ! Niciodată... Îl luă pe inginer de umeri și-l scutură cu forța pe care ți-o dă disperarea. Acesta, rămase neclintit, cu brațele atîrnînd, ca două aripi frînte. În privirea lui era un amestec de durere și de milă...

— Vino, spuse el, întorcîndu-se repede. Burns îl urmă fără nici un cuvînt. Lun-din nu vru să rămînă singur. În puținele ceasuri pe care le mai avea de trăit, el, care iubea atît de mult oamenii, voia să fie cu ei. Îi găsi pe cei doi în cabina de radiotransmisie. Așezat pe scaun, cu căștile la urechi, Grigore încerca să ia legătura cu Pămîntul.

— „Azur-3", aici „Azur-3". Pămîntule, dacă mă auzi, răspunde-mi ! Microfonul hîrîia îngrozitor. Bubuiturile necontenite, care răsunau în jurul astronavei, stînjeneau transmisia. Încruntat, concentrat la maximum, inginerul căuta în haosul acela de pîrîituri și de zgomote. Dar iată că fața i se luminează. De undeva din neant răsună încet o voce :

— Aici „Castor-I". Aici „Castor-I". Te aud foarte slab. Te aud foarte slab... Grigore aruncă o privire spre indicatoarele aparatelor. Colosala energie, necesară pentru a face auzită vocea lui la distanța enormă care-i despărțea, era pe sfîrșite. Accidentul de la coborîre nu cruțase de loc acumulatoarele.

— Lasă-mă să vorbesc cu soția mea ! țipă Burns, cu ochii ieșiți din orbite. Grigore nu-l luă în seamă.

— Aici comandantul astronavei „Azur-3". Peste cîteva ore nu vom mai exista. Vulcanul de lîngă platoul pe care am fost siliți să coborîm va erupe. Mă auzi ?!

— Te aud foarte slab...

— Nu poți să ne dai legătura cu Pămîntul ?

— O să-ncerc... Rămîi la aparat !

— Nu mai avem energie suficientă pentru transmisie. Cînd veți ajunge aici totul va fi un lac de lavă... Transmiteți ultimul nostru salut Pămîntului ! Transmiteți ultimul nostru salut Pămîntului ! Transmiteți ulti...

Lămpile de pe pupitru pîlpîiră slab... Indicatoarele aparatelor erau toate la zero. Burns nu se mai putu stăpîni; îl împinse pe inginer de pe scaun și, aplecîndu-se asupra microfonului, strigă din toate puterile:

— Jeanne! Roger! Mă auziți? Sînt eu, George! Vă vorbesc pentru ultima oară. Să știți că pînă-n ultima clipă nu m-am gîndit decît la voi. La voi, dragii mei, pe care n-o să vă mai văd niciodată. Te iubesc, Jeanne, scumpa mea Jeanne! Să ai grijă de Roger! Și cînd o să se facă mare să nu-l lași să plece de pe Pămînt! Nu vreau să treacă și el prin grozăviile care mi-au fost rezervate mie de Cosmos! Vreau să fie fericit acolo, pe Pămînt. Vă sărut pe amîndoi. Și pe tine, micuțul meu orfan! Și pe tine, iubita mea văduvă! Adio, scumpii mei, adio...

Cînd termină, ochii îi erau scăldați în lacrimi. Capul îi căzu peste microfonul pe care mîinile îl stringeau neputincioase, și un hohot de plîns nervos îi scutură umerii. Lun-din îl privea cu o teamă amestecată cu nețărmurită milă. Inginerul se ridicase și ieșise din încăpere fără să spună nici un cuvînt. Tăcerea fu curmată de o detunătură năprasnică. Lun-din se ridică și deschise televizorul. Ecranul acestuia se lumină, dar imediat se întunecă: vălătuci de fum înnegreau cerul. Undeva în înălțimi vulcanul fierbea... Deodată din el începură să zboare bolovani uriași, care pe ecran creșteau cu o repeziciune fantastică. Scoarța planetei părea acum o biată crustă, sub care lava clocotea. Timpul se scurgea extrem de încet. Burns rămăsese cu capul pe masă, iar Lun-din cu ochii pironiți pe ecran. O zdruncinătură îi dovedi că astronava era o țintă cît se poate de ușor de atins pentru bolovanii ce zburau prin spațiu. Ușa se deschise, și în prag apăru inginerul. Era calm, ca atunci cînd coborîseră pe Venus sau cînd conducea quatopterul.

— George, ridică-te! Glasul lui avea o fermitate care-l făcu pe Burns să tresară. Îl privi pe Lun-din și-și scutură capul, ca un om care se trezește dintr-un vis urît.

— Iartă-mă, bunule Lun..., dar am avut un moment de disperare... Știi... eu am un băiat pe care n-o să-l mai văd niciodată... Îl îmbrățișă cu dragoste pe naturalist, de parcă ar fi strîns în brațe pe propriul său fiu. Lun-din clipi repede, încercînd astfel să-și ascundă lacrimile care-i umpluseră ochii. Nu se gîndea la el, nu! În mintea lui o văzuse pe Jeanne cu copilul în brațe, pe rachetodrom, așteptîndu-l pe George, pe George care nu va mai veni...

— Vino! spuse iar glasul metalic al inginerului. Burns se apropie de el.

— Și tu să mă ierți, Nicule. Sînt slab. Nu merit să vă fiu tovarăș. Și voi aveți pe cineva drag acasă... Și pe voi vă va acoperi lava și totuși voi... Îl strînse în brațe pe inginer, neîndrăznind să-l privească.

— Vino-ți în fire, George! Fii tare! Omul nu moare de două ori... Trebuie să murim fără teamă. Sus capul, Burns! Noi sîntem

aici mesagerii Pămîntului. Roger va voi să-şi urmeze părinţele. Trebuie să fim demni de cei care vor veni aici, după noi. Cuvintele inginerului îl îmbărbătară pe geolog. Să ne luăm rămas bun... Erupţia poate să înceapă dintr-o clipă în alta. Se îmbrăţişară bărbăteşte. Am o ultimă rugăminte, George.

— Spune-o. Vreau să ţi-o îndeplinesc, chiar de-ar fi să...

— Du-te în cabina de pilotaj din vîrful astronavei. Am acolo o hartă care m-ar interesa grozav. Harta ţării mele... E pe masa de navigaţie.

— O aduc imediat! George dispăru pe culoar, şi paşii lui se pierdură pe scări.

— Hai repede! spuse Lun-din. Grigore îl învălui într-o privire caldă. Pătrunseră în salonul central de comandă. Se aşezară la pupitru. Inginerul conectă reţeaua interioară de televiziune. Pe unul dintre ecrane apăru imaginea lui Burns. Era cu spatele la ei. Ajunse în cabina de navigaţie, o încăpere strîmtă, în care abia putea sta un om. In sfîrşit, găsi harta şi, făcînd-o sul, se repezi spre uşă. Cu cîteva clipe mai înainte însă inginerul apăsase pe un buton. Uşa refuză să se mai deschidă. Burns umblă zadarnic la tabloul ei de comandă. Rămase cîteva clipe buimăcit. Apoi chipul său apăru în prim plan pe ecranul televizorului.

— Hei, Nicule! De ce ai blocat uşa?

— Dragul meu, va trebui să ne despărţim... Lun-din şi Grigore îţi spun adio! Du pămîntenilor ultimul nostru salut!

— Iar lui Roger, adăugă Lun-din, urarea noastră de a ajunge un neînfricat cosmonaut.

— Nu! strigă Burns. Nu! Niciodată! Nu merit sacrificiul acesta! Vreau să rămîn! Vreau să... Mîna bandajată a inginerului trase o manetă şi imaginea de pe ecran dispăru. Treapta a treia a astronavei se desprinse de corpul acesteia, lăsînd în urmă o jerbă violentă de foc...

Deodată craterul vulcanului fu înconjurat de o aureolă strălucitoare. Pe versanţii înclinaţi alerga cu viteză un torent de lavă...

ADRIAN OPROIU

TIMIŞOARA

CONCERTUL IMPERIAL

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

În urma unui accident, Emil Dragomir, pilotul unei astronave, și pianistul Cornel Popescu sînt grav răniți : primul are trupul complet zdrobit, iar cel de-al doilea are lezat creierul. Singura salvare pe care o vede profesorul Mareș este de a grefa creierul pilotului pe corpul pianistului, folosind pentru aceasta un produs obținut de tînărul doctor Gheorghiade. Cele două soții își dau consimțămîntul și operația se desfășoară cu succes. Ce se va întîmpla însă mai departe ?

(URMARE DIN NUMĂRUL TRECUT)

— Atunci, ascultă-mă. Printre cei accidentați, doi erau foarte grav răniți. Unul avea tot corpul zdrobit, iar celălalt cutia craniană. Așa cum erau, nici unul n-ar fi putut supraviețui și am încercat unica soluție. Am transplantat creierul nevătămat în corpul rămas sănătos.

Am simțit călduri, amețeală, nu voiam să înțeleg. Deci creierul era al unuia, iar corpul al altuia. Și eu, eu cine eram ? Nici unul, nici altul și amîndoi deodată. Gîndeam cu creierul unuia, trăiam și simțeam prin trupul celuilalt. E prea mult pentru un om. M-am gîndit la Maria, care nu mai era soția mea. Dacă ar fi venit nu m-ar fi recunoscut. Știa ea oare ? Ce-mi rezerva viitorul ? Va rămîne în continuare cu mine ? Mai departe, în acest caz, însemna că mă înșela pe mine cu mine. Am închis ochii. Am încercat să nu mă mai gîndesc la nimic. Printre pleoape au început să-mi curgă lacrimi. Le simțeam cum udă obrajii celuilalt. Nu îndrăzneam să dau ordin mîinilor străine să șteargă lacrimile de pe obrazul ce nu era al meu.

— Și ce va urma acum ?

— Cînd te vei face sănătos, vei decide singur, acum ai doar datoria să te refaci și să te obișnuiești cu gîndul că va trebui să menții onoarea celor doi oameni care trăiesc prin dumneata.

— Cine sînt acești doi oameni ?

— Trupul e al pianistului...

— ...iar creierul al pilotului Dragomir, am adăugat eu.

— Așa e. Și acum încearcă să dormi.

5 iunie. M-am trezit în zori. Am privit în jur. Nu mă mai păzea nimeni. Am încercat să gîndesc la cele aflate ieri și să-mi

dau seama dacă a fost un vis urît sau era realitate. Am încercat să mă scol și am observat că o pot face fără mare greutate. Am făcut cîțiva pași prin cameră. Am căutat o oglindă, dar n-am găsit nici una. M-am îndreptat către fereastră și am deschis-o. Afară era o lumină orbitoare. Mi-a trebuit un timp ca să reușesc să mă obișnuiesc cu ea. Cînd am reușit, în sfîrșit, mi-am aruncat privirile în geam, din care mă privea același chip străin. N-aș fi putut să spun că-mi era antipatic, dar aveam impresia că-mi stătuse mai bine cu al meu. Nefiind nimeni în cameră, am început să mă examinez mai atent. Aveam un nas mai lung decît cel pe care-l avusesem și buze subțiri. Dinții erau destul de frumoși, dar plini de nicotină. Asta-i bună, dar eu nu fusesem fumător! Asta mai lipsea. Și nici măcar nu știu ce țigări fumam înainte de a fi ceea ce sînt acum. M-am așezat pe pat din nou. Nu mă simțeam grozav de obosit. Va să zică eu nu mai eram „eu", eram „noi". Am zărit la capul patului soneria. Am sunat. În scurt timp a intrat în încăpere sora care mă păzise cu cîteva zile în urmă.

— Aș vrea să știu dacă pot să primesc ziare sau alte cărți de citit?

— Voi transmite domnului doctor dorința dv., mi-a răspuns calm sora și a ieșit. Curînd s-a întors cu răspunsul: Domnul profesor vă anunță că vă va face o vizită.

Am rămas din nou singur pînă la sosirea profesorului.

— Bună dimineața, dragul meu!

— Bună dimineața, domnule profesor!

— Cum te simți?

— Vă mulțumesc bine, aș dori ziare sau reviste.

— Dar să vezi pe cineva n-ai dori?

— Știu eu? Îmi este atît de teamă de mine și de ceea ce s-ar putea întîmpla...

— Nu trebuie să fii abătut, mă întrerupse profesorul, sînt convins că încercarea prin care treci este destul de grea. Dar trăiești, ești încă tînăr și trebuie s-o învingi.

Ce ușor îi venea lui, care își avea creierul instalat în propriul său corp, în vreme ce eu mă gîndeam cu groază că, atunci cînd voi părăsi spitalul, nu voi ști să spun nici măcar cine sînt.

Ușile camerelor sînt deschise larg și prin ele pătrund patru oameni care împing un frumos pian cu coadă. Am simțit furnicături în degete și o luptă interioară. M-am apropiat de instrument și l-am privit. Apoi l-am mîngîiat ca pe un vechi cunoscut.

— Așază-te și încearcă să cînți ceva, mi-a spus doctorul cel tînăr, care intrase și el între timp. L-am ascultat timid. Știu că în școală îmi plăcuse muzica și cîndva încercasem și eu să învăț să cînt la pian, dar mîinile nu voiau să mă asculte. Ce vor face acum noile mele mîini? Am deschis prima partitură ce se afla pe pian. Era un vals de Chopin. Am încercat primele măsuri și, curios, nu eram în stare să urmăresc atît de repede notele pe cît aveam impresia că s-ar fi mișcat mîinile. Cred că a ieșit un haos. Necăjit, l-am privit pe profesor; acesta a căutat să mă mîngîie:

— E mai bine decît mă așteptam. Dacă vei exersa, vei ajunge în curînd la măiestria dinainte.

Am trîntit cu furie capacul pianului. M-am ridicat de pe scaun și m-am aruncat pe pat. Ce drum lung aveam de parcurs! După

o vreme m-am ridicat și m-am uitat în jur. Cei doi medici mai erau acolo.

— Ce mai vreți ? Nu v-a fost suficient spectacolul de adineauri ? Vreau să rămîn singur ! m-am răstit la ei și, hotărît, m-am dus la ușă și am deschis-o. M-au privit o clipă mirați, apoi au ieșit fără să spună o vorbă. Am trîntit cu furie ușa, apoi am rămas descumpănit lîngă ea. Fără să știu de ce, am deschis-o iar și m-am pomenit nas în nas cu ei, fără îndoială destul de surprinși de gestul meu, după care s-au depărtat încet. Am reînchis ușa, de data asta fără s-o trîntesc, dar faptul că i-am prins că mă spionau m-a făcut să zîmbesc. Era un semn că-i îngrijora soarta mea. Am vrut să mă întorc la pat, dar, în treacăt, m-am oprit din nou în fața pianului cu care încercasem să mă deprind. M-am așezat pe scaunul din fața lui. Am privit claviatura. Am încercat să descifrez notele și să apăs clapele ritmic, așa cum îmi cerea partitura. Fără să-mi dau seama, acest lucru mi-a absorbit toată atenția. După un timp, nu știu cît a trecut, s-a anunțat masa. Am mîncat grăbit și cu poftă. M-am odihnit și după aceea m-am grăbit să-mi continui activitatea. Aveam acum o preocupare. Destul de nouă pentru centrii mei nervoși și într-un fel destul de captivantă, mai ales după inactivitatea atît de îndelungată. Într-un tîrziu, privirile mi-au fugit prin cameră. Am zărit pe masă un pachet de țigări pe care, desigur, îl uitase profesorul acolo. Instinctiv am întins mîna, am luat o țigară și am aprins-o. Am tras adînc în piept, iată-mă deci și fumător !

. . . .

De fapt, profesorul nu uitase țigările, le lăsase intenționat acolo pentru a-i observa manifestările. După ce fusesem atît de brutal concediați, ne felicitam pentru ideea noastră de a instala în rezerva lui o cameră de luat vederi. Acum puteam din cabinet să-l urmărim liniștiți, fără teama de a fi observați. Era destul de interesant, ca să nu zic ciudat, felul în care se producea unirea particularităților celor doi indivizi. Profesorul mizase mult pe reflexele condiționate existente în corpul pianistului ; prin intermediul lor încerca să-i creeze convalescentului o preocupare. Era destul de greu de crezut că aceste reflexe i-ar fi putut forma în creier noi legături de calitatea celor vechi ; era totuși o ocupație care putea să-l absoarbă în așa măsură încît să favorizeze vindecarea psihică. Se punea însă problema ca nu cumva ciocnirile dintre trecut și prezent să producă un dezechilibru psihic, ceea ce ar fi fost ireparabil. Nu ne-am fi simțit mulțumiți dacă, fizicește sănătos, pilotul pianist ar fi devenit un dement mintal, și, din păcate, exista primejdia unui asemenea deznodămînt.

VII.

10 iunie. Nu izbutesc să scot nimic deosebit din instrumentul acesta. Mă simt îndeajuns de bine, și profesorul caută să-mi satisfacă toate dorințele. Am renunțat să mă mai chinuiesc cu învățarea cîntatului la pian. Am renunțat să mă mai gîndesc, să mă tot

întreb cine sînt. Acum zilele trec monoton. Mi-au fost scoase și ultimele bandaje. Încep să mă îngraș.

Vizita de dimineață a început și pare să decurgă după același ritual. La sfîrșitul ei, profesorul îmi spune:

— Ei bine, azi te vei îmbrăca frumos pentru că vei avea musafiri. Te lăsăm singur ca să te pregătești.

Avea un talent profesorul să-mi spună cele mai complicate lucruri cu cel mai simplu și mai firesc ton, deși cred că el însuși era îngrijorat de urmările vorbelor lui. Simțeam că-mi bate inima de nerăbdare, de curiozitate și, probabil, și de emoție. Mi s-au adus haine, m-am îmbrăcat și apoi m-am privit în oglindă, amintindu-mi astfel de dubla mea personalitate. După un timp am auzit o bătaie în ușă.

— Intră!

Ușa s-a deschis, și prin ea au pătruns două femei, profesorul Mareș, doctorul Gheorghiade și un bărbat cu părul cărunt. Pe una dintre ele am recunoscut-o imediat. Era Maria, care, la vederea mea, surprinsă, a făcut un pas înapoi. Cealaltă s-a îndreptat spre mine și a exclamat:

— Cornel!

Neluînd-o în seamă, eu m-am dus spre soția mea.

— Maria, nu mă recunoști? Ce face băiatul nostru?

M-a privit mută, cu ochii ei mari, fără să se miște. I-am cuprins mîinile în care am simțit ezitarea. Lăsîndu-și mîinile într-ale mele, a continuat să mă privească și să tacă. M-am uitat cu uimire în jurul meu. Cealaltă femeie se retrăsese într-un colț și plîngea încet. Lîngă ea venise străinul ce intrase odată cu ceilalți și-i vorbea în șoaptă.

Am încercat să pricep ce mi se întîmplă, dar momentul mă depășea. Am simțit amețeală, picioarele nu mai mă țineau. Cred că am auzit un strigăt, apoi s-a făcut noapte. Nu mai știu ce a urmat... Deși prevedeam de multe zile această întîlnire, ea nu reușise. Ambele femei fuseseră informate, dar se vedea bine că pentru ele rămînea de neînțeles cum putea un om să trăiască prin creierul altuia.

. . . .

Elementul surpriză nu putea exista, căci și de o parte, și de cealaltă situația era cunoscută destul de bine; și totuși emoția revederii depășise rezervele morale și fizice ale bolnavului. Ca urmare leșinase. Am golit salonul și l-am așezat în pat, dîndu-i îngrijirile necesare. Apoi ne-am dus în altă cameră, unde am continuat să discutăm.

— Cum să procedăm, domnule profesor? au întrebat cele două femei.

— Ați dat dovadă de o mare lipsă de tact, doamnă Dragomir, o certă profesorul pe soția aviatorului. Totul ar fi decurs normal dacă ați fi lăsat impresia că-l recunoașteți.

— Mi-a fost imposibil, domnule profesor. Și cred că nici nu voi putea să mă obișnuiesc.

— Dar trebuie, cel puțin deocamdată trebuie s-o faceți! Vedeți doar că sînteți singura pe care o recunoaște!

Discuţiile au mai continuat mult timp. S-au făcut multe planuri de viitor.

Eu m-am întors în salon. Omul îşi revenise. La sosirea mea însă a închis din nou ochii. Am încercat să-i vorbesc, dar nu mi-a răspuns. Am plecat şi l-am lăsat singur, în speranţa că se va linişti.

Cînd am sosit a doua zi am aflat o veste care n-avea de loc darul să mă bucure. Refuza să mănînce. Nu ştiam cum să-l conving, nu voia să vadă pe nimeni, nu răspundea nimănui. Periclita astfel tot sacrificiul, toată munca şi toată strădania noastră.

. . . .

14 iunie. Cîte zile au trecut ? Nu le-am ţinut socoteală. Mă simt foarte slăbit. De atîta timp m-am zbătut în lupta dintre conştiinţa neputinţei mele şi nevoile imperioase ale organismului, ce-şi cerea dreptul la viaţă.

De cîte ori îi blestemasem pe cei care nu ne lăsaseră să murim ! Am observat cu îngrijorare că vorbesc despre persoana mea la plural. Era un fel de a recunoaşte sudarea celor două părţi componente.

Am deschis ochii şi am privit în cameră. Era din nou ziuă. Avusesem o noapte grea, plină de coşmaruri. Se făcea că cele două părţi ale mele încercau să se desprindă una de cealaltă. Cum creierul voia să iasă din corpul străin, şi vedeam cum se chinuia s-o facă, fără să reuşească. Apoi aveam impresia că văd cele două familii trăgîndu-mă de mîini, fiecare încercînd să mă ia cu sine... Copiii, care plîngeau şi mă implorau, şi alte multe. Cred că am strigat. M-am zbătut aproape toată noaptea, chinuit de gînduri.

Sora cea tînără a apărut din nou lîngă mine. Noaptea a trecut încet, fragmentată în ore, minute, secunde. Acum venise o nouă dimineaţă.

— De ce mă păziţi ? am întrebat-o.

— Aţi avut o noapte grea. Aţi vorbit şi v-aţi agitat mult, mi-a răspuns dînsa, şi m-am întrebat de ce vă necăjiţi atît. Mă privea cu multă duioşie.

Atenţia şi delicateţea cu care se purta cu mine, precum şi spiritul ei de sacrificiu mă mişcau. Nu vorbea de faptul că, probabil, nu dormise nici o clipă sau în orice caz nu cum ar fi cerut tinereţea ei.

— Tare bine aţi face dacă aţi încerca să mîncaţi, îmi vorbi ea.

— Nu vreau. Vreau să mă lăsaţi în pace, să fiu singur.

Îmi dădeam seama că mă port aspru şi grosolan, deşi nu voiam acest lucru şi nici ea n-o merita.

— Nu vă vorbesc ca o soră, ci ca un om care este alături de tristeţea şi durerea dv. Dacă nu vreţi sau nu puteţi să mă-nţelegeţi îmi pare sincer rău.

Am fost de acord cu regretul ei şi mi-a părut şi mie rău că o supărasem. Îmi dădeam seama că n-are nici o vină, dar ce puteam face ?! În zilele din urmă nervii îmi cedaseră şi nu-i puteam stăpîni. Am privit prin cameră. Pe masă mă aştepta o mîncare îmbelşugată şi aranjată cu gust. M-am ridicat uşor din pat. Eram slăbit.

— Te rog vino şi sprijină-mă. Aş vrea să mă ridic.

A venit şi mi-a ajutat. Simţeam lîngă mine un corp cald şi tînăr, care pulsa de viaţă. Fără voia noastră, în efortul de a mă

ridica, stăteam strîns lipiți unul de celălalt. Simțeam cum rotunjimea sînilor ei se zdrobea de pieptul meu. Am avut senzația unei amețeli plăcute. Am cuprins-o și cu cealaltă mînă de mijloc. N-a făcut nici un efort de a mă înlătura. Am simțit atunci că mă cuprinde o poftă de viață irezistibilă și alături de ea m-am îndreptat grăbit spre masă.

M-am așezat rușinat pe scaun. Am examinat cu atenție mîncarea, apoi am privit-o pe ea. Rămăsese în picioare și mă privea, zîmbind fericită. Cred că i-am zîmbit și eu, dar așa cum zîmbește un copil cînd e prins cu degetul în borcanul de dulceață. I-am întins mîinile. S-a apropiat și mi-a dat mîinile. Erau curate, cu degetele fine. Am tras-o ușor către mine. I-am cuprins mijlocul și astfel sprijinit m-am ridicat. Mă privea cu ochi mari, mirați. I-am mîngîiat părul, i-am privit fruntea lată, obrajii rotunzi, buzele rumene. Nu știu cît am rămas în această contemplare. Cred că am sărutat-o. M-a așezat ușor pe scaun și m-a îndemnat din nou să mănînc. Nu știu dacă îndemnul ei sau foamea, care simțeam că mă cuprinde, sau poate amîndouă deodată m-au determinat, știu doar că mi-am dat seama că mănînc, cu tot elanul de care eram în stare. Nu mi-a trebuit mult timp pentru a devora tot ce era pe masă. Cînd am terminat, am răsuflat ușurat, ca după terminarea unei munci grele și istovitoare.

Am simțit o mare satisfacție privind resturile rămase. M-am ridicat și cu ajutorul ei m-am reașezat în pat. De-abia acolo mi-am dat seama că, în lupta dintre fizic și psihic, primul învinsese. Creierul meu începuse să se obișnuiască și căuta să se consoleze cu noua locuință pe care o primise fără să fie întrebat.

Am adormit și cred că, pentru prima oară după mult timp, am avut un somn greu și odihnitor. Nu știu cît o fi fost ceasul cînd m-am trezit. Am observat doar că sora nu mai era pe locul pe care mă obișnuisem s-o văd. Am mîncat mîncarea ce îmi fusese adusă între timp și m-am culcat din nou.

VIII.

15 iunie. M-am trezit. Pentru prima oară am căutat cu privirea ceasul. Era 8, probabil dimineața. Locul continua să rămînă gol. Am constatat cu bucurie că nu mai priveam cu frică ziua care începea. Aceasta pentru că găsisem o ființă pe care să n-o îngrozească făptura mea. Observ că lipsa acestei ființe nu-mi era indiferentă. Mă gîndeam că atîta timp cît fusesem aviator nu-mi înșelasem niciodată nevasta, iar acum eram pe cale s-o fac și, culmea !, de astă dată față de ambele mele neveste. Observam totuși că nu simțeam nici un fel de obligație față de nici una dintre nevestele cu care mă dăruiseră doctorii. În orice caz, socoteam necesar că această situație tragicomică necesita o rezolvare rapidă. Deodată am fost întrerupt din meditațiile mele.

— Bună dimineața !

— Bună dimineața, domnule profesor. Aș vrea să stau de vorbă cu dv.

— Și eu cu dumneata.

Odată cu profesorul intrase și doctorul cel tînăr. În spatele lor simțeam cum se profilează silueta zveltă a sorei, pe care de-abia acum observam că nu știam nici măcar cum o cheamă.

— Atunci aș propune să te îmbraci și să ieșim în parc, unde vom putea sta liniștiți de vorbă.

— Îmi place propunerea dv.

— În acest caz, noi ne retragem. Sora va rămîne să te ajute la îmbrăcat, după care te va însoți în parc și va veni să mă anunțe și pe mine.

În cîteva clipe am rămas din nou singuri. Mă îmbrăcam cu încetinitorul, deși ardeam de bucurie la gîndul că voi sta pe o bancă adevărată într-un parc adevărat.

Nici unul dintre noi nu îndrăznea să scoată o vorbă. Aș fi dorit să-i spun multe și să aflu multe despre ea. Eram aproape complet îmbrăcat. Am lăsat-o să mă pieptene. Am observat cu satisfacție și bucurie că mîinile ei au întîrziat în părul meu. M-am privit în oglindă. Eram tare bărbos și încă palid.

— Cred că ar fi cazul să fac cunoștință cu un bărbier înainte de a mă întîlni cu profesorul!

— Rămîneți liniștit. Mă duc să vi-l aduc.

În sfîrșit, minutele au trecut, și briciul și-a făcut datoria. Eram din nou singur. Mi-am aruncat privirea în oglindă și de astă dată eram satisfăcut.

— Ei, cum îți place?

— Arătați foarte bine, mi-a răspuns sora și a plecat capul, rușinată de mărturisirea făcută.

I-am așezat mîinile pe umeri și am apropiat-o. I-am ridicat bărbia și am privit-o în ochi.

— Cum te cheamă?

— Ana.

— Cîți ani ai?

— 19.

Îmi răspundea ca un elev prins cu lecția neînvățată, căruia îi e frică să nu i se pună întrebări la care să nu poată răspunde. I-am simțit încurcătura.

— Să mergem. Mă așteaptă domnul profesor.

Am coborît. Mă sprijinea, dar nu pot să garantez că nu aș fi putut coborî și fără ajutorul ei. Ne simțeam bine însă așa, unul lîngă altul, și de aceea nici nu căutam să vedem cum ar fi altfel. Abia acum am observat că era puțin mai scundă decît mine și că, atunci cînd se uita la mine, trebuia să-și ridice capul, prilej de a-i scoate în relief bărbia delicată și gîtul lung și frumos de lebădă tînără.

Am ajuns. Ce frumos e! Flori, verdeață, aer curat, soare, viață. M-am așezat. Am rămas singur cu gîndurile mele. Cred că ajunsesem la o hotărîre. Nu după mult timp, profesorul a sosit însoțit de soră.

— Cum te simți în acest decor?

— Excepțional. Cînd îți lipsește ceva îți dai seama de valoarea lui.

Profesorul s-a așezat alături de mine pe bancă. De cealaltă parte a rămas în picioare Ana.

— De ce nu stați, domnișoară ? am întrebat-o.

— Vă mulțumesc, dar prefer să rămîn în picioare, mi-a răspuns intimidată.

— Ia loc, a invitat-o profesorul. S-ar putea ca discuția noastră să fie mai lungă.

S-a așezat. I-am căutat mîna și cînd i-am găsit-o s-a zbătut ca un pui prins, dar n-a fugit.

— Și acum, să stăm de vorbă despre viitorul dumitale. În curînd vei putea părăsi spitalul. Ce planuri ai ?

— E un lucru care mă frămîntă și pe mine. Îmi dau seama că sînt într-o situație foarte delicată. Cu prețiosul dv. ajutor am devenit bigam. Cele două femei, care legal îmi sînt soții, mă ocolesc, altfel nu-mi explic de ce nu m-ar fi vizitat mai des.

— Dumneata ce ai face în locul lor ?

— Aveți dreptate. Nici eu nu știu dacă aș proceda altfel. Și trebuie să recunosc un lucru ciudat. Nu le-am simțit lipsa, n-am dorit să le văd. Aș dori să-mi văd copiii, doar pe ei.

— Vei avea timp să-i vezi, dar aceasta nu rezolvă situația.

— Dv. ce mă sfătuiți ?

— Uite, eu am stat de vorbă cu un avocat. Practic, cel puțin de una dintre cele două soții trebuie să divorțezi.

— Sau de amîndouă ? am continuat eu să gîndesc cu voce tare.

— Sau de amîndouă.

— Dar cu dînsele ați discutat ?

— Da, ele au lăsat la alegerea dumitale.

— Cred că am ales. Voi divorța de amîndouă, iar viitorul va decide.

Am simțit privirea speriată a Anei. Îmi dădeam seama că-mi făcea plăcere să-i spun pe nume, măcar în gînd.

. . . .

Erau ultimele rînduri pe care le aveam de la el. Dar restul, restul îl cunoșteam. Făcuse așa cum spusese, divorțase. De fapt, în aceste condiții divorțul fusese o formalitate.

Plecase undeva în nordul Moldovei, unde lucra la un muzeu recent înființat și care se ocupa cu evoluția cuceririi Cosmosului. Toți vizitatorii muzeului se mirau de cunoștințele profunde în acest domeniu pe care le poseda prezentatorul. Încîntat, devenea palid și nervos, era uneori surprins, rămînînd cu ochii țintă spre motorul unei nave cosmice sau mîngîind cu duioșie tabloul de conducere al navei. Curioșii se loveau de un zid de tăcere.

Trimitea cu regularitate bani și pachete copiilor, pe care mi-am dat seama că-i iubea cu o dragoste care depășea limitele obișnuite, cu o dragoste în care exista poate și ideea că, prin acești copii, personalitatea lui se disocia din nou, devenea iar un singur și același om. Și dacă părul său alb arăta greutățile prin care trecuse, ochii săi încă tineri, luminați de un zîmbet jucăuș, demonstrau fiecăruia că în inima lui înflorea o nouă primăvară, care avea un nume scump pentru el : Ana.

CONSTANTIN FLORESCU

BUCUREȘTI

Adolescentul

Așadar, ieșisem să mă plimb. Voiam să beau un suc sintetic și să dau o raită prin Pătratul Verde, să văd și eu quasitronsoarele cele noi. Ca să fie mai romantic, aș fi inventat și puțină ploaie, dar la Direcția pentru Deservirea cu Nori a Cetățenilor (D.P.D.N.C.) era inventar. Se adusese marfă nouă. (Niște nori superbi. I-am văzut în vitrină).

Așa că m-am hotărît să ies la plimbare fără nori, numai cu un amurg de zile de lucru și cu o jumătate din soarele de rezervă. M-am urcat într-un mijloc de locomoție. (Îmi scapă numele. Cu numele astea noi le cam încurc. Totuși am să-i zic Abcdlnpyxz. E mai simplu.)

Cum am spus, am luat un Abcdlnpyxz. Odată intrat, tumultul orașului a dispărut ca prin farmec. Liniștea era filtrată prin niște chestii mari, albastre. În Abcdlnpyxz mai era un călător. Tînăr, de 2 500 ani, ca și mine. Tînărul era foarte trist. O fi căzut la examenul de Cunoaștere a Universului ? Sau ce altceva ?

— De ce ești trist ? l-am întrebat.

— Sînt trist, dar adevărat, mi-a răspuns.

L-am privit stupefiat. Așa era ! Tînărul dovedea o maturitate deosebită pentru cei 2 500 ani ai săi. Dintr-o dată am început să-l privesc cu respect. Acest tînăr mă depășea cu două linii. Tăcerea a fost ruptă pe neașteptate, dar nu de mine, că eram prea cufundat în respect.

— Ce părere ai despre fluonii albaștri ?

Mă întreba despre fluonii albaștri. Eu mă specializasem în Ritmul Universal. Nu era frumos din partea lui. Scria doar pe degetul meu inelar stîng (confecționat din aluminoplex veritabil) specialitatea. Nu, hotărît nu, nu era frumos din partea lui. Ce, eu dacă l-aș fi întrebat despre ritmul lucfinienilor, ar fi știut ceva ? În sfîrșit, trebuia să răspund.

— Fluonii albaștri ? A, da, aceia din canalul medular ? Foarte frumoși !

— Într-adevăr, răspunse el.

Răspunsul acesta m-a uimit peste măsură. Fără îndoială spusesem o năzbîtie. Puțin mai tîrziu aveam să observ că Omul-Cu-Degetul-Inelar-Stîng-De-Molibden era specialist în antichități. Probabil că chestiile alea albastre nici nu există, ci m-a întrebat așa, ca să intre în vorbă. Sau poate că există, dar nu știe nici el ce-i aia. Atunci poate că nu-mi e superior cu două linii. Poate că

numai cu una, sau poate, cine știe..., dar nu, hotărît nu, doar are degetul inelar sting de molibden.

Apoi, privirile mele s-au oprit asupra unui paralelipiped albastru cu un buton tot albastru pe o muchie.

— Ce-i asta ? îl întreb eu.

— Fonotronul.

— Nu se poate ! Fonotroanele sînt verzi.

— Sînt și verzi și albastre, și de alte culori...

— Aha, fac eu și apăs cu hotărîre pe butonul albastru.

Voiam oscilații sonore cu intensitate, timbru, tărie și durată. Din fonotron se auzi o voce stas 302:

— Hotărîrea extraordinară a Consiliului pentru Descurcarea Încurcăturilor Universale ! A fost adoptat un nou calendar. Potrivit acestui calendar, timpul se împarte în ani, luni, zile, ore, minute. Minutul este unitatea de bază. Un an are 13 luni...

Omul-Cu-Degetul-Inelar-Sting-De-Molibden turti fonotronul și vocea nu se mai auzi.

— Minunat, spuse el, că s-a readoptat vechiul calendar. Împărțirea după seismele de pe Lufciniu era neinspirată. Hm ! surîse el, cifra 13 era cu noroc la romani.

Am înghițit în sec, căci nu-ndrăzneam să-l întreb ce e aia „la romani". De data aceasta nu m-aș fi descurcat așa ușor cum am făcut-o cu chestiile alea albastre din canalul medular. Dar voiam să aflu ce se mai întîmplă și să aud vocea uzată stas 302. Am apăsat pe același buton, neparalelipipedul a devenit paralelipiped și vocea a început :

— Veste senzațională ! Detaliile de tot felul le puteți obține în clădirea A 8 din Pătratul Verde.

— Șarlatani ! spuse Omul-Cu-Degetul-Inelar-Sting-De-Molibden și turti definitiv fonotronul. Vezi dumneata, îmi explică el, ca să ajungi la ecranul central din clădirea A 8 trebuie să urci zeci de mii de trepte. Cînd le urci, corpul emană căldură. Ei bine, această căldură este captată de ei, condensată și... gata. Se obține energie pe gratis, căci vin totdeauna milioane de oameni pe seism, adică pe secundă și un sfert — se corijă el repede.

— Dar ăsta... nu mai oprește ? (Acum mi-am adus aminte. Se numește Pentaquasilogon.) Vreau să cobor la Etnom, să beau un suc sintetic și să mă duc acolo... cum îi zice... acolo unde cum intri te adoarme și te face să visezi că explorezi fel de fel de planete cu animale ciudate, și cîte și mai cîte...

Omul-Cu-Degetul-Inelar-Sting-De-Molibden surîse.

— Dumneata nu știai că-i cursă specială ?

— Ce cursă specială ? E albastru, nu e verde.

— Tocmai ! E albastru, nu e roșu. S-a schimbat.

— Bine, dar acum 5 000 de seisme nu se schimbase.

— Parcă nu-i cunoști pe încurcăreții ăștia de la Descurcăturile Universale ! De Etnom am trecut de mult.

— Și unde mergem ? îl întrebai eu interesat.

— Pe Pămîntul Vechi. Vreau să mă ultraspecializez în antichități.

— Ce mai e și asta, Pămîntul Vechi ?

— S-a reușit să se reproducă civilizația de acum cîteva milioane de ani.

— Cum ?

— Cu țesuturi artificiale, îmi explică el binevoitor. Au fost modelate așa încît au luat formă umană și apoi li s-au dat spre asimilare cunoștințele pe care le aveau strămoșii noștri. Apoi a fost lăsat în deplină libertate. Din păcate, pînă acum cercetările științifice întreprinse în această direcție nu prea au avut ecou în literatura noastră de specialitate și nu cunosc prea multe despre experiențele în urma cărora s-a obținut un embrion care a trăit șase luni.

— Dar de unde se știe ce cunoștințe aveau strămoșii noștri ?

— Cum, nu cunoști Legea Evoluției ?

Am tăcut. Așa, poate crede că o știu. De fapt eu sînt specializat în Ritmul Universal și doar scrie asta pe degetul meu inelar stîng de aluminoplex veritabil.

— Și ce a ieșit ? îl întrebai eu necăjit.

— Ceva foarte interesant. Se pare că atunci oamenii trăiau în niște grupări. Se adunau mai mulți la un loc și făceau un fel de construcții foarte mici și foarte aproape unele de altele.

— De ce ? Aveau doar atîta loc !

— Uneori nu-i înțeleg nici eu, spuse după o clipă de gîndire.

— Dar eu vreau să beau un suc sintetic și să visez că explorez planete. Vreau să cobor.

Omul-Cu-Degetul-Inelar-Stîng-De-Molibden îmi arătă zîmbind un punct negru care creștea cu o viteză fantastică. Deodată se făcu întuneric în interior. Pentaquasilogonul fu înghițit de masa aceea neagră și probabil foarte moale, căci nu opunea prea mare rezistență.

. . . .

— Și ?

În fața mea se află un puști de 2 000 de ani.

— Și nimic ! M-am întors cu primul Y. Mai rudimentar, dar mai sigur. Acolo am rămas doar două de astea, cum le zice... ore. Am văzut fel de fel de lucruri.

— Ce folos ! O să ne ia la culcare, mă întrerupse un altul.

— Dar nu-i drept. Sînt hotărît să protestez. Ce-i asta să ne lege cu sîrme de linopten și să ne întindă ca pe niște pisici răstignite. (Ceilalți se uită la mine admirativ. Ei nu știu ce înseamnă „protestez" și nici „pisici răstignite". De altfel, nici eu nu prea știu, dar așa se spune.)

Acum vor să doarmă că a apărut supraveghetoarea.

— Știți, nu mă las eu, oamenii aveau și nume.

— Ce mai e și asta ?

...Dar n-am mai avut timp să-i explic. Supraveghetoarea m-a plesnit cu jetul de raze peste bot. N-am ce face ! Trebuie să dorm. Ah, ce fericiți sînt ăștia de 3 500 de ani. Ei nu dorm. Ei sînt maturi.

DOREL POPA

BUCUREȘTI

ROBINSONIADA
sau Robinson — LXX

file de jurnal

Un cer imens, silențios. Cu soare mare și albastru, sidefiu, flămînd. Cu privirile scufundate în deșertul negru. Fluid. Tolănindu-se fierbinte pe umerii orizontului. Cu o voluptate crudă.

Din nou jocul acela nebunesc de imagini. Cu irizări fragile. Stop.

Deșert negru, monoton. În depărtare, munții: netezi: chiar diamantini: răsfrînți visceral din planetă. Acolo se nășteau și mureau Ei.

Îmi privesc arcul pleoapelor întins, ușor tremurat sub priviri, în oglinda ecranelor. Mîinile! Au căpătat o paloare rece: cîteodată fierbinte de rece. Probabil din cauza cerului incolor, înalt, ce înconjură soarele albastru, gînditor, cu o bucurie strigată.

Ceva mă copleșește din adîncul ființei mele. Se învolburează lent, indecent, nefiresc. Luciditatea se îneacă în acel ceva, sugrumată cu ură. Unu, doi, șapte, patru... M-am încurcat. Din nou! Ba nu! Dozimetrul. Așa... Îmi revin. Am devenit irascibil. Cred că voi scăpa de Ei. Chiar de-aș distruge planeta. De ce? Tot nu vor dispărea.

Acum e momentul! Trebuie să plec... Declanșez. Dezechilibrare. Accelerez. Abis.

...Din nou singur. Îmi pare rău.

Azi l-am cunoscut pe Vi Neri. Îl creasem într-o sferă-bio, dintr-o substanță diafană. Acum a vorbit prima oară. Avea umor. Îmi spunea:

— Căpitane Robinson, știi că îmi ești cu mult inferior? De exemplu, tu nu poți vedea cîmpul electromagnetic.

L-am privit mirat. Pauză de gîndire: febrilă.

— Te cred, Vi Neri, însă tu ești tot „eu".

— Ce vrei să spui? mă întrebă el, unduindu-și spre mine vălurile străvezii.

— Vreau să-ți amintesc că eu te-am construit, eu ți-am dat viață...

— Lasă te rog bazaconiile astea de-o parte. Nu cred în povești mistice, conchise afectat și-mi întoarse „spatele", îndreptîndu-se spre telescop. N-am încercat să-l conving de cele spuse. M-am

hotărît să-i întrerup „reflexul" de trufie și de superiornate care i se ivise fără voia mea. Am orgoliul meu...

Mozaic spectral în dublu strat. Pînă în centrul planetei! Am vrut să asolizez. Și, brusc, am trecut prin planetă. Cu groază am privit înainte și în urmă. A fost adevărat?

— Căpitane Robinson, rîse Vi Neri, ești pueril! De ce ți-a fost frică? Nu e o planetă. E o ființă. Din multe alte ființe. Cred că trăiesc asociate. Poate în simbioză.

M-am încruntat și, nervos, am încercat să-l prind și să-l învăț minte să nu-și bată joc de mine. Uitasem că e impenetrabil. L-am iertat. Totuși n-am putut intra în legătură cu aceste ființe. Vi Neri mi-a povestit apoi că ele călătoreau cu o navă dintr-un cîmp pe care nu-l identificasem pînă atunci.

Nori de stele se înghesuie în întuneric. Am intrat în zona periculoasă a Galaxiei 17 MT.

Azi Vi Neri mi-a găsit jurnalul. Nu-mi place să-mi citească cineva însemnările.

— Ascultă-mă, Vi Neri, te rog să nu-ți mai vîri nasul unde nu trebuie.

— Dar n-am nas, căpitane Robinson, îmi replică el foarte serios.

— Te rog, Vi Neri, încetează odată!

— Am înțeles, căpitane! Dar ceva tot n-am înțeles...

— Ce?

— ...Andromeda. Tu o iubești. Ce înseamnă a iubi?

— Ți-am spus, Vi Neri, că nu trebuia să te aventurezi în afirmații de genul acela... atunci cînd m-ai jignit...

— Cînd am afirmat că-mi ești inferior?

— Da. Tu nu cunoști dragostea. E poate cel mai frumos sentiment și...

— Dragostea... sună frumos. Nouă litere, aranjate foarte interesant.

— Ar fi cazul să încheiem discuția despre dragoste, superioritate și inferioritate.

Nu i-am spus că, datorită acestui sentiment și al altora pe care el nu le cunoaște încă, este cu mult inferior omului. De ce să-l jignesc?! M-a privit mirat. Poate nu mă văzuse niciodată atît de supărat.

Azi, ieri, mîine. Aceleași. Cred, cred în cei ce vor înțelege. Sînt infiniți. Pentru că și universul e infinit. Îi caut pe aceia care mă vor înțelege. Sînt sigur că-i voi întîlni. Vi Neri m-a uitat. S-a îndrăgostit de o stea. M-a părăsit.

Sînt din nou singur.

În pragul MILENIULUI III

Din partea redacției

De la Jules Verne, părintele genului preferat de zeci și zeci de milioane de cititori de toate vîrstele și de toate profesiunile și pînă în zilele noastre, literatura științifico-fantastică și-a cîștigat un necontestat loc în atenția contemporanilor. Dar progresul uriaș și rapid al principalelor domenii ale științei și tehnicii și deschiderea largă pentru cercetarea umană a unor ferestre ale viitorului diversifică într-o mare măsură profilul literaturii de anticipație.

În revistele de specialitate, în cotidianele și publicațiile săptămînale de mare tiraj s-a impus un gen relativ nou, care, apelînd la cele mai recente cuceriri tehnice-științifice, le proiectează pe vasta panoramă a viitorului omenirii: o îmbinare între eseu și reportajul științific de anticipație.

În anul 1967, la începutul ultimei treimi a secolului XX, secol care va intra probabil în istorie ca unul dintre cele mai revoluționare în desfășurarea ascendentă a civilizației umane, colecția noastră își propune să facă, într-o succesiune de articole, o scrutare a viitorului apropiat, pornind de la mărturiile, părerile și considerațiile unor remarcabili oameni de știință, ingineri, specialiști, conducători responsabili ai unor organisme internaționale. În acest cadru, începem publicarea unor articole-eseu privind principalele domenii ale științei și tehnicii contemporane și perspectivele lor pînă la limita fanteziei pe care și-o pot îngădui oamenii de știință. Dincolo de această limită se deschide împărăția anticipației fantastice.

TELECOMUNICAȚIILE NE PRELUNGESC VIAȚA

Au trecut numai 90 de ani de la invenția telefonului. Dacă se compară stadiul inițial al acestei descoperiri cu realizările contemporane, și mai ales cu ceea ce ne rezervă viitorul, putem aprecia importanța cu adevărat istorică a acestei invenții: în lupta împotriva distanțelor care separă continente, țări și oameni, civilizația a marcat un important pas înainte.

Telecomunicațiile joacă un rol deosebit de important tocmai fiindcă îngăduie o înfrîngere a distanțelor, o legătură promptă și operativă între oameni, cu cheltuieli sociale minime de energie. Diversificarea amplă a necesităților de comunicații nu mai permite o deplasare fizică a tuturor celor care, într-o formă sau alta, au ceva de spus sau de întrebat.

Într-un oraș ipotetic-etalon cu 1 000 000 de locuitori există, la un grad de telefonie mijlociu, 150 000 de posturi telefonice. Zilnic se realizează pentru fiecare post o medie de 15—20 de convorbiri telefonice a căror înlocuire prin deplasări ar însemna 2—3 milioane de deplasări. Dacă s-ar aprecia timpul economisit, atît prin evitarea deplasării, cît și prin rapiditatea obținerii răspunsului, ar rezulta zeci de milioane de ore economisite zilnic. Dar telecomunicațiile nu se limitează la telefonie. Aforismul cunoscut că lumea devine mai mică datorită legăturilor și comunicațiilor de toate felurile ar putea fi mai corect exprimat prin aceea că timpul necesar pentru cunoașterea lumii și realizarea unor relații operative devine mai scurt și în acest sens și distanțele se micșorează, în măsura în care parcurgerea lor este exprimată în timp.

Cele două domenii ale telecomunicațiilor îndeobște recunoscute ca fiind cele mai răspîndite sînt telefonia și radioteleviziunea. Ele au pătruns atît de adînc în viața lumii contemporane încît au devenit auxiliare firești ale existenței moderne. Totuși atît telefonia, cît și televiziunea sînt abia la început și nu și-au epuizat nici pe departe posibilitățile multiple pe care le pot oferi vieții noastre civilizate.

Printre surprizele pe care telefonia ni le rezervă se cuvine să ne referim în primul rînd la propriile perfecționări. Centralele automate generalizate pe orașe încep a fi conectate astfel încît zone urbane extrem de întinse, conținînd zeci de orașe și localități, sînt interconectate în centrele automate. Acest lucru înseamnă practic posibilitatea de a obține de la telefonul propriu legătura cu un alt oraș fără a mai fi nevoie de apelul operatoarei. Trecerea de pe circuitele urbane pe cele interurbane se face prin formarea unui număr, codul localității cu care intri în legătură, după care se poate forma numărul de apel al persoanei căutate. Singura dificultate tehnică care stă în calea generalizării acestui procedeu constă în necesitatea aparatajului care să înregistreze automat durata și frecvența acestor convorbiri pentru a putea fi trecute în contul fiecărui abonat. Interconectarea centralelor telefonice automate ale diferitelor orașe se realizează și la noi începînd cu liniile

București-Constanța și localitățile de pe litoralul Mării Negre. În țările Europei occidentale principalele orașe-capitale au legături cablate directe încă în urmă cu 2—3 ani, cu bune rezultate în exploatare. Dar acesta nu este decît un început modest. John Robinson Pierce, directorul diviziei de cercetări a laboratoarelor telefonice Bell din New Jersey (S.U.A.), apreciază că legăturile telefonice bazate pe sistemele clasice (centrale, rețele cablate și aeriene, stații releu etc.) n-au dat nici pe departe la iveală toate rezervele interne de posibilități de perfecționare de care dispun. Pînă la utilizarea sateliților de comunicații, care la un moment dat păreau a fi perfecționarea supremă a telecomunicațiilor, J.R. Pierce este de părere că, sub aspect economic și tehnic, vor apărea încă mari îmbunătățiri care se pot realiza fără cheltuielile uriașe legate de utilizarea sateliților.

Telefonul cu memorie este îndeajuns de răspîndit și poate înlocui parțial o secretară. Un magnetofon minuscul cuplat cu postul telefonic de recepție permite înregistrarea unui mesaj și comunicarea uneia sau a mai multor fraze atunci cînd, la apelul unui alt post, un abonat este plecat de acasă. Folosit pe o scară din ce în ce mai largă, telefonul cu memorie înregistrează, spre exemplu, adresele pacienților care apelează la medic și comunică ora la care acesta se întoarce. Se studiază codificarea răspunsurilor înregistrate pe banda de magnetofon astfel încît, la un apel repetat într-un mod convenit, să se poată obține o comunicare specială, înregistrată de abonatul chemat de un anumit solicitator.

După părerea unui om de știință englez, Donovan A. Barrow, videofoanele, telefoane care odată cu sunetul transmit și imaginea, vor intra foarte curînd în practica telecomunicațiilor. Experimentări remarcabile s-au realizat în această privință în U.R.S.S., unde între studiourile special amenajate ale oficiilor poștale centrale din Moscova și Leningrad există și funcționează emisiuni zilnice de videofon. Este poate interesant de arătat că, deși apărut doar experimental, videofonul are deja adversarii săi. E vorba de pudicii care reproșează videofonului o anumită virtuală indiscreție nu numai în ceea ce privește ținuta vestimentară a celor aflați în convorbire, ci și faptul că apar în imagini și frînturi din camera unde aparatul este instalat. Evident că videofonul este menit a deveni un post individual instalat la domiciliul abonaților. O anchetă făcută la Los Angeles (S.U.A.) de administrația telefonică locală printre 1 000 de abonați, în legătură cu posibilitatea instalării în următorii doi-trei ani a unor posturi de videofonie la domiciliu, a dat următoarele rezultate interesante : 143 de abonați au acceptat fără rezerve ideea instalării unor asemenea aparate la domiciliul lor, 265 au făcut rezerve asupra prețului abonamentului, 311 au pus întrebări referitoare la cadrul imaginii și distanța de la care este luată în raport cu cel care vorbește, 102 au fost împotrivă din diferite motive, iar restul de 179 s-au arătat a fi nedeciși pentru moment.

Sub aspectul progresului științific și tehnic, videofonul nu reprezintă de fapt nimic extraordinar ; el este în fond o cuplare a telefonului cu televizorul și presupune suplimentar o cameră de luat vederi la domiciliul fiecărui abonat. Cele mai spectaculoase dezvoltări ale telecomunicațiilor cu repercusiuni dintre cele mai

neașteptate asupra modului de viață al oamenilor provin din acumularea efectelor a patru tipuri diferite de instalații existente în prezent, dar a căror acțiune este utilizată deocamdată în mod independent. Este vorba de tranzistor, laser, calculatorul electronic și teleimprimator, care împreună, în condițiile și sub semnul microelectronicii, pot crea o serie de combinații de aparataje cu efecte tehnice, sociale și economice de-a dreptul surprinzătoare în raport cu ceea ce noi, în acest moment, considerăm posibil și realizabil.

Direcțiile previzibile ale dezvoltării telecomunicațiilor sînt nemijlocit legate de posibilitatea executării unor „conducte" sau dispozitive de ghidare a undelor electromagnetice. Dr. J. R. Pierce consideră posibile utilizarea unor frecvențe de 50 000—100 000 de cicli pe secundă, ceea ce reprezintă un spor de 5 ori față de frecvențele folosite în prezent în releele radio și radar și de 20 de ori mai mari decît frecvențele microundelor utilizate în mod curent în comunicațiile actuale. Problema ghidajelor de undă reprezintă în fond o cale de sporire de cîteva sute de ori a capacității de transmitere a unor canale de telecomunicații existente. Laserul, o rază de energie luminoasă considerabilă, care poate fi direcționată cu o mare precizie, asigură emisii de durate extrem de scurte și de o extrem de mare penetrabilitate, reprezintă unul dintre mijloacele perfecte de a asigura „ghidajul" acestor adevărate „conducte" de unde electromagnetice. O experimentare plină de promisiuni pentru viitor se realizează în prezent pentru „urmărirea" în spațiul cosmic a satelitului francez „Diapason-bis". Acest satelit, lansat de la baza din Sahara, Hammanguir, este conceput pentru a efectua măsurători geodezice de înaltă precizie, pentru a determina coordonatele principale ale Pămîntului. El este prevăzut cu nu mai puțin de 144 banali „ochi de pisică" așezați în mod regulat pe suprafața lui, în forma unui butoiaș cu 157 cm circumferință, 20 cm înălțime și avînd în total o greutate de 22,7 kg. Raza de laser care realizează o viteză sensibil egală cu a luminii va fi reflectată de „ochii de pisică" și recepționată aproape instantaneu de stațiile de observare de pe Pămînt. Asemenea raze de laser pot direcționa și crea în spațiu adevărate canale de propagare cu viteze sporite a undelor electromagnetice.

J. D. Clare, directorul centrului de cercetări al laboratoarelor de telecomunicații „Standard" din Harlow (Anglia), acordă o mare importanță în viitor teleimprimatoarelor. Folosite în prezent pe o scară destul de largă în legăturile interne și internaționale, în special de marile agenții de presă, teleimprimatoarele moderne au avantajul de a transmite la mari distanțe, utilizînd undele electromagnetice radiofonice, texte pe care teleimprimatoarele-receptoare le înregistrează în texte dactilografiate.

Generalizarea teleimprimatoarelor ca stații finale de înregistrare a unor transmisii presupune un aparataj prin care impulsurile electromagnetice codificate sînt convertite în mijloace de acționare asupra clapelor obișnuite ale unei mașini de scris. Astfel se poate constitui un sistem național sau internațional ramificat de legături operative, utilizat în prezent numai pentru radiograme și telegrame internaționale. Deosebit de interesantă și cu o largă perspectivă de utilizare în viitor este gruparea într-o rețea comună a unor calculatoare electronice ; activitatea acestora este finalizată cu ajutorul

teleimprimatoarelor. Existența în acest moment a două rețele de acest tip, în S.U.A. și U.R.S.S., reprezintă un indice clar că, în viitor, pe măsura scăderii prețului de cost și a sporirii rentabilității, asemenea dispozitive cuplate pot deveni foarte răspîndite.

Pentru a se realiza o utilizare eficientă a unor mari mașini electronice de calcul, firma americană I.B.M. a realizat un centru de calcul la care a asigurat activitatea unui mare număr de specialiști programatori.

Diferite instituții, uzine, birouri, care fac un abonament lunar sau anual la acest centru, transmit zilnic prin teleimprimator datele problemelor pe care le au de rezolvat, care sînt prelucrate și a căror soluție este transmisă tot prin teleimprimator la instituția abonată. Sistemul centralizat este mai rapid și mai rentabil decît cel diseminat pe instituții, al cărui cost este ridicat, și utilizează nerațional mașinile electronice.

O instalație similară funcționează la Academia de științe a U.R.S.S. pentru a asigura diferitelor institute aflate în Moscova și în alte orașe necesitățile de calcul electronic.

Ideea cuplării într-o rețea unică a unor canale de comunicații rapide și de mare capacitate, a unor mașini electronice, care să facă trierea și repartizarea informațiilor de la sursă la destinatar (și invers) și a convertirii rapide, în text sau în sunete, a acestor date reprezintă cu siguranță baza dezvoltării telecomunicațiilor în viitor.

Consecințele unei asemenea rețele parțiale sau totale, care va evolua și se va perfecționa continuu, asupra activităților umane în viitor sînt deosebit de importante. Ne aflăm în plin domeniu al anticipației științifice care ne permite să întrezărim o internaționalizare continuă a schimburilor de toate felurile (știri, cercetări științifice, date meteorologice etc.).

Se întrezăresc posibilitățile reale de descentralizare a unor activități umane de mare importanță. Schimbul de păreri care se realizează în prezent, prin conferințe, congrese și consfătuiri internaționale, activitatea unor comisii internaționale de experți și specialiști, forme de colaborare tot mai numeroase și mai necesare, odată cu progresul civilizației, vor putea avea un caracter permanent, fără a mai fi nevoie de deplasări care consumă timp și întrerup activitatea curentă.

Televiziunea cuplată cu o rețea complexă de telecomunicații dirijate rapid prin mijloace electronice poate asigura schimbul operativ de păreri în toate problemele actuale, indiferent de distanțele la care se află interlocutorii și de numărul acestora.

O idee care revoluționează complet modul de organizare actual a unei mari părți a activităților umane a fost sugerată de D. A. Barron. Munca desfășurată de milioane de oameni în clădiri special construite în marile orașe și centre de cercetare științifică poate fi desfășurată, în anumite condiții, fără deplasarea la birouri, institute de proiectare și de cercetare, administrații, conduceri de uzine și de întreprinderi sau cel puțin fără o deplasare zilnică. Un dispozitiv perfecționat de rețele de comunicații (conexat cu mașini electronice prevăzute cu memorii masive, veritabile rezervoare de informație) poate fi folosit pentru legături curente prin

televiziune și videofon. Astfel s-ar reduce traficul de deplasări zilnice de la locuințe la locul de muncă, s-ar evita aglomerarea și s-ar proiecta la alte dimensiuni problema circulației urbane, una dintre cele mai complexe dificultăți ale umanității viitoare. Nu trebuie neglijată nici economia totală de timp și energie care (la scara întregii societăți și la o reducere previzibilă a programului de muncă pînă la 4—5 ore zilnic) provine din reducerea deplasărilor zilnice de la locuință la locurile de muncă.

Legat de problemele progresului telecomunicațiilor, se pun în cu totul altă perspectivă toate comunicațiile de masă: poșta, ziarele, emisiunile de radio și televiziune, care vor fi puternic afectate de descentralizarea preconizată, și după părerea unor specialiști, complet restructurate ca funcțiuni și mod de deservire. Acesta constituie însă un subiect poate tot atît de pasionant ca și telecomunicațiile în sine.

Datoria elementară a omului contemporan, tînăr sau vîrstnic, atent observator și participant la progresul științific-tehnic actual prevăzut pentru următorii 30—40 de ani, este de a nu uita fundalul realităților care ne însoțesc viața de fiecare zi. Nivelul extrem de diferențiat al telecomunicațiilor existent în diferite țări ale lumii necesită în afară de impulsul către nou și perfecționare și o atentă urmărire a evoluției către generalizarea rapidă a telecomunicațiilor clasice, accesibile în prezent. Peste două treimi din populația globului este în prezent lipsită total sau subdotată cu mijloacele de telecomunicație strict legate de un nivel de viață decent.

Lichidarea acestei disproporții și progresul rapid al telecomunicațiilor constituie preocupări, deopotrivă de importante, pentru organizațiile internaționale și naționale care se preocupă de studierea, proiectarea, construcția și organizarea acestui domeniu al vieții societății.

VIRGIL IOANID

DE CE AŢI ALES ANTICIPAŢIA?

A. STRUGAŢKI, B. STRUGAŢKI (U.R.S.S.)

Se pare că fiecare scriitor caută să-și transmită gîndurile și simțămintele legate de problemele care-l interesează în așa fel încît cititorii nu numai să înțeleagă însemnătatea acestor probleme, ci să se și contamineze de pasiunea autorului. Orice lucrare literară și artistică are neapărat două laturi: una rațională și alta emoțională. Consumatorul de hrană spirituală (cititorul, spectatorul, ascultătorul) trebuie să perceapă ambele laturi, altfel nu se poate spune că autorul și-a dus sarcina la îndeplinire.

Prin latura ei rațională, literatura fantastică îl introduce pe cititor în cercul celor mai generale, mai contemporane și mai profunde probleme, dintre acelea care ies toate din cîmpul vizual al altor genuri literare: locul omului în Univers, esența și posibilitățile rațiunii, perspectivele sociale și biologice ale omenirii și așa mai departe. În epoca noastră, sarcina literaturii, credem noi, nu este numai aceea de a cerceta omul tipic în condiții tipice. Literatura trebuie să încerce să cerceteze societățile tipice, adică, practic, să studieze toată varietatea legăturilor dintre oameni, comunități și cea de-a doua natură creată de ei. Lumea contemporană e atît de complexă, relațiile existente sînt atît de numeroase și de încîlcite, încît literatura își poate duce la îndeplinire această sarcină numai pe calea unor generalizări sociologice, prin construirea unor modele sociologice, simplificate atît cît o cer necesitățile, dar păstrînd tendințele și legile cele mai caracteristice. Firește, cele mai importante elemente ale acestor modele continuă să rămînă oamenii tipici, dar care acționează în condiții tipizate nu pe linie de concretizări, ci pe linie de tendințe. (Astfel, în „Mașina timpului", Wells tipizează lumea capitalistă contemporană lui nu pe linia amănuntelor concrete cum o făceau Zola, Gorki, Dreiser, ci în sensul principalelor tendințe ale capitalismului din epoca lui).

Prin latura ei emoțională, literatura fantastică are însușirea de a afecta la maximum imaginația lectorului. Procedeul introducerii elementului fantastic, chiar dacă opera respectivă tratează o temă clasică, ascute și concentrează emoțiile autorului, și deci și pe ale cititorului. Elementul fantastic slujește ca un fel de catalizator, în prezența căruia reacția cititorului e deosebit de violentă. (Astfel, în romanul „Omul invizibil", Wells concentrează ura și disprețul față de filistinismul burghez cu o forță pe care, după părerea noastră, n-a izbutit s-o aibă în operele lui realiste antiburgheze).

Profunzimea și amploarea gîndirii, intensificarea emotivității, aceste însușiri ale literaturii fantastice odată înțelese i-au atras pe cei mai mari scriitori de-a lungul întregii istorii a literaturii. În ceea ce scriem, și noi căutăm să folosim aceste însușiri, în măsura puterilor și capacităților noastre.

GÜNTHER KRUPKAT (R.D.G.)

Ca răspuns la întrebarea dv. „de ce prefer ca scriitor genul științifico-fantastic", aș vrea să spun următoarele.

Încă din tinerețe, m-au pasionat științele naturale, tehnica și visul într-un viitor al omenirii mai bun decît prezentul anilor mei de tinerețe.

Astfel de cărți ca „Peste o sută de ani" de Bellamy, romanul „Aelita" de Alexei Tolstoi, „O călătorie în Lună" de Jules Verne și operele muncitorului-astronom german Bruno H. Bürgel au dat aripi fanteziei mele și mi-au orientat definitiv căutările. Luîndu-mi rămas bun de la vechea meserie, am pus mîna pe condei. A trebuit să străbat un drum lung și greu mai înainte de a deveni scriitor de anticipație. Dar am mers fără să șovăi pe acest drum, însuflețit de dorința de a le arăta oamenilor marile perspective însuflețitoare pe care le deschide înaintea lor lumea omeniei și a frăției în muncă.

Iată în ce constau sensul adînc și țelul literaturii științifico-fantastice: să pășească înainte, să-și închipuie viitorul stînd cu amîndouă picioarele pe bătrînul nostru Pămînt. Fantezia nu cunoaște hotare. Lumea e infinită în varietatea ei, dar ea poate fi cunoscută.

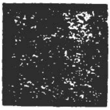
(*INOSTRANNAIA LITERATURA*, 1 1967)

DEZLEGAREA JOCURILOR DIN NUMĂRUL 302

CRIPTOGRAFIE: În-c-a d-în-z-ori-s în-t-n-ori-i pe-c-e-r = Încă din zori sînt norii pe cer.

TRIVERB: S-o-are cu-d-în-t-i = Soare cu dinți.

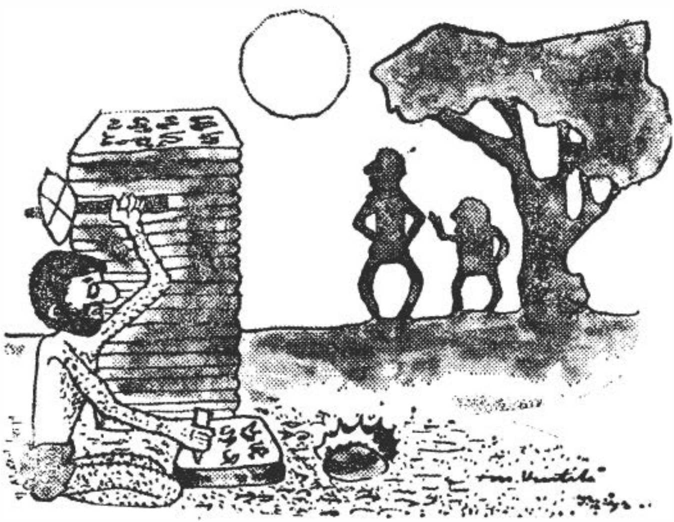
BIVERB: A-fără-n în-g-e = Afară ninge.

**Citiți
în numărul viitor
al Colecției
două povestiri
de VICTOR KERNBACH,
cunoscutul autor
al romanului
„Luntrea sublimă“**

În epoca de piatră

de I. M. VINTILĂ

— *Asta ce face? Vrea să-și facă un templu?*
— *Da de unde. Scrie un nou roman științifico-fantastic.*

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii“

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

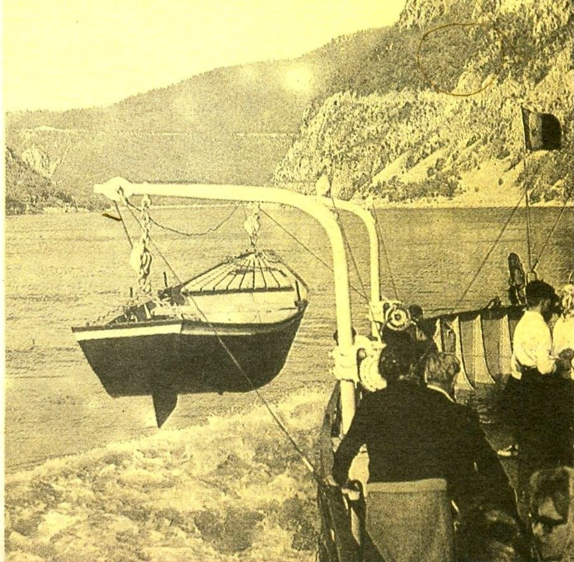
Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică
sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire,
muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea
să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nld68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala)

PREŢUL 1 LEU

41007

• iulie 1967